

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Videkre küldve:	
Helyben:			
Egy évre . . . 10 koi. — fill.	Egy évre . . . 16 kor. — fill.		
Fél évre . . . 5 . . .	Fél évre . . . 8 . . .		
Negyed évre . . . 2 . . . 50 . . .	Negyed évre . . . 4 . . .		
Egy óra	Egy óra . . . 1 . . . 76 . . .		
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **Ifj. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelent hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden máé 4 fillér.

Magyar föld Amerikában.

(Adatok az amerikai Kossuth-szobor történetéhez.)

Az élet viszontagságai következtében sok százezer magyar szakadt Amerikába a szülő magyar földről.

Számos siratókat irtunk és irunk az amerikai kivándorlásról, az elárvult, idegen kézre maradt magyar családi tűzhelyről. A jobb érzésűek aggódva, bánatba merülve, de a tehetetlenség átkos, keserű érzései között nézik a szomorú, a mindent magával hordó vándor csapatokat. A magyarság java erői vándorolnak ki a tengerentúltra — nem az aféle szökött, megrovott, bilyogos gaz kóficzokat értem, kik szenyként tapadnak a magyar névhez, hanem a magyar nép törzsökös, munkás fiait, családjait.

A szegénypir arczomba lobban. A keserűség mérges törrel szurkálja szívemet. Szenvedélyem lázong. Magyar fajom jövője iránti hitemre gyötrő köd ereszkedik. A kormányzók vétkét, bünyös mulasztásait átkozom. A magyaroknak a magyar iránti közönyét megrendülve fájlam, midőn a magyarság kivándorlásának az okát keresem, az indokát bonczolom.

Azta szegény magyart nem az arany keresés mohó vágya, nem az arany rögök tisztátalan, kapzsi szenvedélyeket gyújtó fénye csábítgatja ki az imádott magyar földről, melyet nemzedékről-nemzedékre öntözött a honvédő atyák hősi vére és a föld kalászit fakasztó munkás ősök megszentelt verejtéke. Az a szegény magyar nehéz szívvel, könnyű podgyással indul arra a vándorútra, a melyről csak ritkán adatik boldog visszatérés. Még vissza tekint a falu határdombjáról. A sugár torony még integet az akácztárk közül. Virágos mezők, kalászos barázdák környezik. A fűj pitypalaty dalával nem hogy bucsuznék, de munkára hívogató édes dalt énekel. . . Az aczétkaru, becsületes lelkű magyar azonban nem hallgat már erre a szóra. Bár inkább szíve szakadna szét, indul tovább. Keseredetten indul az előtte olyannyira borzadalmas idegenbe, mert neki innét, az ősök, a szülők, a hősi küzdések, a becsületes munkálkodás, a magyarság gyönyörű földjéről távozni kell.

Ugy van ez! Nem az arany kere-

sés mohó vágya, de az egyidő óta magyar fajunkra nehezödő, pusztító, végzetserű csapások elől a kifosztottak, a remény vesztettek, a megtört lelkeknek innét valóságosan menekülni kell, hacsak a honfoglalók utódjai párijává nem alacsonyodnak, koldusként, leköppött szolgálként nem akarnak tengődni e földön, mely fölött rémlátomásként lebeg, hogyha a magyar faj régi erejét, erényeit össze nem szedi, óriási sir torka szakad fel itt. Temetővé változik a föld. Eltemeti az elfajult, elléhult, megalkuvó, önérzetéből kivetkőzött, megfertőzött nemzetet.

Ugy van ez! Nem az aranykeresés mohó vágya, de a megélhetés gondjai, a szabadság utáni sejtelmes törekvés terelik a kivándorló hajók nyomorúságos fedézetére a mindenből kiszákmányolt keserű magyarokat; mert a kormányzó hatalom, mely annyi terheket ró és rak a munkásvállakra, hogy immáron magában véve is roskadásig elég teher volna, ráadásul még nemzetgyilkos közönyében és megalkuvásában a fosztogató, a mételeyező, a czápaszáju különféle rendű, rangú, foglalkozású szabadosoknak a sötét seregeit is rászabadítja a föld egyszerű népére, mely a hunczutság ellen védekezni nem tud, az aczélkézét pedig, hogy szipolyait lesöpörje kiélt testéről, árva lelkéről, jószágairól, prédaként dobott földjéről — bilincsekkel kötik meg, szuronyokkal tartják féken. Midőn tehát családi tűzhelyét, földjét, jószágit elvesztette és az ősi telket árnyékoló fáról legfeljebb még csak egy sudár oldalhajást vághat koldusbotnak és a feleség, a gyermek pedig a napikenyeret kéri? . . . És nincs kenyér, csak a koldus élet, piszkos szolgaság fenyegetik az egykori boldog hétszilvafást, elégedett zsőlért. . . ekkor ez a keserű magyar összeszedi a roncsokat. Az utolsó filléreken a hajó fedélzetre jegyet vált és követi a többi árva magyar utját, kivándorol a szabad Amerikába, a hol munkájáért becsülik és hol sorsát jobbra fordítani véli. . . Így pusztulunk, így fogyunk mi idehaza, mert már százezrek vannak odakint. Munkabíró, erős magyarok, a kik hogy magyarságunkhoz odakint is hűségesek akarnak maradni, bizonyítják azon dicső mozgalmukkal is, hogy az ősi virágos szeptember hónapban, midőn

már a szőlő szeme is édesedik és a mely hónapban Kossuth Lajos is született, a kit dicsfényes vezérként azonosítunk szabadsághőseink küzdésével, eszményivel, szobrot állítanak ennek a nemzeti vezérnek.

E Kossuth szobor alapját, mely szoborműnek tudvalevőleg a debreczeni Tóth András a mestere, az amerikai magyar testvérek hazai földdel akarják megtölteni. Hazai földön akarják felállítani e szobrot, mely a tengerentúl az örök honszeretetnek és fajszeretetnek világító tornya, szent oltára lésson.

A clevelandi szoborbizottság a magyar föld valamennyi vármegyéjéhez levelet intézett és egy-egy zsák magyar földet kér a magyar haza minden részéből a Tóth András debreczeni szobrász czimére küldeni, a ki majd e földet a szoborral együtt indítja utnak Amerikába. Nem tételezem föl, hogy kerülne oly vármegye, mely ezt a földet megtagadná. Hisz ezek a hazai magyar föld rögök valóságos szenthelylyé, a hazafiság zarándokoló helyvé emelik a dicső Kossuth szobrának a dombját Amerikában . . .

. . . Ezért is irtam irásom fölé czimül „Magyar föld Amerikában“ . . . A kik így ragaszkodnak a magyar földhöz, a kik így epekednek a magyar föld után, a kik a tengerentúli idegenben ily oltárt emelnek a magyar földből, azokat nem az aranyborjú imádás mohó vágya csábítgatta ki az ősi földről, szakította ki a magyarság kötelékéből, földjéről, hanem oly alattomos és nyílt bajok, férgek pusztításai, melyek nemzetünk fáját gyökerében emésztik, melyeket, ha mint magyarok élni akarunk, orvosolni, megszüntetni, irtani kell, nehogy a már kivándorolt néhány százezer magyar után vándoroljon ki a többi kifosztott, kipusztított, keseredett magyar is és itthon idegenek kezére kerüljön a magyar föld.

Ifjabb Móricz Pál.

(Adatok az amerikai Kossuth-szobor történetéhez.)

Bevezető Irányzikkünk után olvasóinknak hazafias okiratok számába vehető, érdekes és sok tekintetben becses, a kivándorolt magyarság hazaszeretetét nemesen jellemző, de viszont a mi elfajult hazai állapotainkat, szegényletes érzéketlenségünket is megvilágító, — nagyobb részben eredeti és csakis

a „Debreczen” által közölt, írott adatokat hozunk itt nyilvánosságra. — Az amerikai Kossuth-szobor történetének megírója egykor hasznosan használhatja fel ezeket a leveleket, irásokat, a mostani olvasók pedig okulhatnak sok tekintetben belőlök.

Mert például méltán panaszkodik az alább közölt s felelős szerkesztőnkhez intézett, igaz magyar érzéstől, fajszeretettől duzzadó remek levelében Csutoros Elek clevelandi magyar református pap, az amerikai Kossuth-szobor megteremtésének egyik lelkes harczosa, a magyar sajtó, különösen a fővárosi magyar sajtó nagyobb része ellen, mely egész közönyösen, hidegen, ridegen, alig néhány sorocskában tér napirendre az amerikai magyarság nevezetes, lelkes mozgalmá fölé, a mely odakint is becsületet szerez a magyar névnek, a mely összeforrasztja a panszlav csábítóktól környezett, gyalázott és kapdosott amerikai magyarságot. Vagy például a hazai hivatalos, felhivatalos köröknek a mozgalomtól való szolgálai tartózkodásával, a lapok felületen közönyével szemben milyen jól esik olvasni, hogy Cleveland városában éppen az olasz konzul az, a ki az ottani olasz tarsaság elére állva követeli az olaszok jussát a Kossuth ünnepléséhez, hogy a szobor fellállítását erkölcsileg mint anyagilag az olaszok is előmozdíthassák, mert hisz Kossuth az olaszföldön végezte be földi szünetét és barátja, vezére volt a szabadságszeretében az olaszoknak is. Csutoros ezen remek levele után, az amerikai Kossuth-szobor bizottság derek, hazafias elnökének, Perczel közjegyzőnek Tóth András mesterhez intézett érdekes levelét közöljük, majd még más eredeti, nem kevésbé érdekes adatokat, amelyeknek mindnyája az amerikai Kossuth szobor történetével függ össze, mint például az agy Schön Vilmos doktornak. Zemplén vármegye főorvosának a levele is a ki meg a fiatal évekből személyes, kebelbarátja volt a halhatatlan Kossuth Lajosnak.

(Csutoros Elek amerikai ielkész levele a szerkesztőhöz.)

Cleveland O. 1902. jun. 6.
Tek. ifj. Mórjcz Pál urnak.
Debreczen.

Kedves Barátom!

Becses soraidat megkaptam, végtelen örömmel szolgált, hogy azon fellevesemben, hogy a Debreczen szerkesztője az én: kortársam és barátom -- nem csalatkoztam. Nagyon köszönöm a rólam való szíves megemlékezést, valamint az általunk megindított mozgalomnak lapokban való méltatását, hogy azt kellő érteke szerint merlegeltesd a nagy nyilvánosság előtt. Bizony sajnálatos bizonyossága a hazai szomorú állapotnak az a körülmény, hogy a fővárosi nagy lapok alig egy pár sorban emlékeztek meg az újdonság rovatban az amerikai magyarság ezen lelkes mozgalmáról. Pedig nem kis munka ez kedves barátom, ezen mozgalom által az amerikai magyarság magára vonta a művelt amerikai népek figyelmét, az igaz hogy ellenségeink a panszlavok figyelmét is, kik nem örömmel látják tündökölni Cleveland város főterén a megtestesült hazafiság példányképét Kossuth apánk ércz szobrát. De nekünk elég elégtétel és vigasztalásul szolgál az ő közönyöségük és hazafiatlanságukkal szemben (mert a tót atyafiak is a magyar föld szülőttei) a benszülött művelt amerikai polgárság, a kik melegen érdeklődnek a mozgalom iránt s napról-napra kísérletet tesznek a bizottságnál, hogy nemesak ércelmekben, hanem tettel is, anyagilag hozzájárulhassanak a szoborhoz. Örvendetes jelenség az is, hogy az olasz nemzet ez idegenben előfiai is talpra állnak és hangosan követelik a jussokat a

szobor alkotásból. S nem hagyhatom említés nélkül, hogy a ki az olaszok figyelmét felhívta, nem más mint az olaszok Clevelandban székelő consula. Szomorú és szégyenletes dolog, hogy míg a magyar nép véres vérértékével fentartott magyar consulátusok, kiknek hivatása volna a magyar nemzetet reprezentálni az idegenben, félnek még az ünnepélyre való meghívástól is, addig az olasz consul maga lelkesíti az olasz népet a részvételre. A június hó 4 én tartott tanácsadó bizottság gyűlésén megjelent két kiváló olasz is és kérte a bizottságot lelkesült szavakkal, hogy engedtessek meg, hogy az olasz nép is leróhassa a kegyelet és hálaadóját Kossuth Lajos nagy hazánkfiá iránt, had vehessen részt a szobor költségeinek némi részben való fedezésében. S midőn a bizottság tartózkodó állást foglalt hazafias kívánságukkal szemben (ugyanis a bizottság azon álláspontra helyezkedett, hogy a Kossuth-szobornak a magyarok fillereiből kell létesülni, s így köszönettel veszi a bizottság szíves és lelkes törekvésüket, de most határozott véleményem nem mondhat, hanem majd annak idején ércsítve lesznek az ünnepélyhez való hozzájárulhatás módzatairól) az egyik olasz szót kért, azt mondván: Kossuth Lajos nemesak a tietek volt, hanem a miénk is, a ti hazatok szülte, de elete nagy részét nálunk élte le s páratlan s dicsőséges földi pályáját is nálunk végezte be, nemesak a magyar, de az olasz, de általában minden nemzet szabadságaért küzdött, mi szerettük őt, ő is szeretett minket, tehát mi követeljük a mi osztályrésznket a szobor alkotásból. Nagyon kérte a két olasz delegátus a bizottságot, hogy kívánságukat vissza ne utasítsa, mert ez által fájó sebet ütnének az ő testvéri szeretettől lángoló szívükön. Bizony kedves barátom a szégyen és fájdalom, másfelől az öröm könnyei görögtek szememből ezen szavak hallattára, hogy miért, ehhez nem kell neked commentar.

A szobor öntés, mire soraim magyar hazámra eljutnak, a szobrasz ur becses ígérete folytán be is lesz fejezve. Ugy határoztuk, hogy mielőtt elindítatnék hosszú útjára, egy kis ünnepélyes átvétel is lenne. Ezen átvételre Fő iszteleüt Kis Áron püspök urat, Csorvassy Istvan urat, mint a szalontai szobor bizottság és függetlenségi kör elnökét Barabás Béla, Rakossy Viktor urakat és téged kérünk fel. A meghívó levelek egy szerrre mennek el mindenkéhez. Toth András ur majd tudatja az átvétel idejét, mint aki legilletékesebb ez idő meghatározása és kitűzésében. Mas nemzetnél minő ünnepélyességgel történne egy ilyen szobor átvétele és utnak indítása, de sajnos nálunk nem lehet, mert a hatalmasak komor tekintetétől reszket a gyáva szolga had és udvaronc. De mégis nem akarjuk, hogy a szobor átvétele és elküldése csak egy történet, mint valami közönséges forgalmi cikk, azért kérünk fel benneteket, mint akiről fellelőznök és megvagyunk győződve, hogy ezt szívesen megteszitek. Küldjétek, óh küldjétek minél előbb Kossuth apánk képe mását; engeren tuli, elfeledett gyermekei epedve várják a magyar nemzet atyjának szobrát, a mely időkről időkre, hirdetni fogja ez idegenben az idegen népek előtt, hogy ha a magyar nemzet nem tudja megbecsülni nagyjait és annak emlékét, megtudja becsülni az amerikai magyarság. Igen, oltár lesz ez, a melyhez úgy zárandokol az amerikai magyarság, mint a muzulmánok az ő prófétájuk sirjához s minden hazafias ünnep alkalmával nemesak mi, hanem unokáink is áldó imádság helyett az ő és a vele küzdő dicső hősök szent neveit rebegejük el.

S midőn e szobor átvételénél való részvételre felkérlek, egyszersmind a szeptember

28-án tartandó leleplezési ünnepélyre is meghívlak. Tóth András ur biztosan kifogjónni, mert legutóbbi levelében tett azon óhajának, hogy szeretné alkotását e szabad haza szabad földjén is látni, a bizottság a mennyiben ez tőle telhetik, igyekszik eleget tenni.

Végül engedelmet kérek elhánt soraímért, én ezt a levelet még leaktartam írni tisztábban, de még ezenkívül sok írni van, tehát csak így bocsátom utnak, a mint futtában papirosra vetettem ezen sorokat, nem akarom, hogy a 10-én induló hajóról lekészen

Isten veled szeretettel köszönt és üdvözöl a távolból

szerető barátod

Csutoros Elek

ev. reform. lelkész, mint a meghívó bizottság elnöke.

(A clevelandi szobor-bizottsági elnök értesítése.)

Cleveland, O., 1902. június hó 12 én.

Tekintetes

Tóth András urnak

Debreczen.

Mélyen tisztelt Kedves Mester!

Legutóbbi becses levelében tett azon tudósítása alapján, hogy a csomagolási költségeket rövid idő mulva tudatni fogja, a mai napig vártam válaszom megírásával, különösen azért, hogy a szobor öntés hatrálévő költségeivel együtt a csomagolással járó kiadásokra szükséges összeget is bekuhdhessük, miután azonban erre vonatkozó értesítést eddig nem kaptam meg, szükségesnek és kötelességszerűnek tartottam Önönl a következőket tudatni:

Azon reményben, hogy a szobor mozgalom minden részletét az itt megjelenő s az Ön címére is küldeni rendelt „Magyar Herimondó” című lapunk közléseiből ismeri, ezuttal csak arról van szerencsém tudatni, hogy a szobor hivatalos átvételével Kiss Áron debreczeni püspök, ifj. Mórjcz Pál a Debreczen szerkesztője, Csorvassy Istvan a n. szalontai szobor-bizottság volt elnöke, dr. Barabás Béla orszgy. képviselő és Rakossy Viktor orsz. képv. urakból álló bizottságot kértük fel azzal, hogy a szobor átvételének helyéről és idejéről Ön fogja az illető urakat értesíteni.

Mindezek folytán az iránt van szerencsém Önt Kedves Mester megkeresni, miszerint nevezett urakat, kiket a képviselőre felkértünk, — de hogy azok ezen megbízatásunkat elfogadjak-e, — még értesítést nem kaptunk — es az idő rövidsége miatt nem is kaphattunk — tudatni sziveskedjék, mikor és hol vehetnek át a szobrot Öntől vagy az érczöntőtől a mi nevünkben és helyettünk.

Ugyancsak tudatnom kell, hogy körlevelet intéztünk hazánk minden vármegyének alispánjához azon kérelemmel, hogy a szobor talapzatábani elhelyezés végett, az Ö n c z i m é r e egy-egy zacskó földet küldjenek, a mit, ha azok kellő időben odaérkeznek, a szoborral együtt csomagolva kérjük a „Holland Amerika hajótársulat” címére, Bécs, IV. Wiedener Gasse 16 sz. a. megküldeni, kérjük továbbá, hogy a nevezett hajótársulat irodájával lépjen levelezésbe és tudja meg, mikor és hogy czimezve küldje el a szobrot hozzájuk, hogy az augusztus folyamán ideérkezessen, a tengeri ut csak 9 1/2 napot fog igénybe venni. Némkülönbem kérem, hogy a csomagolási költségbe a szállítási díjjat Bécsig legyen szíves beszámítani s azt otthon Bécsig kifizetni, a Bécsből idáig való szállításról már gondoskodtunk.

Végtelen örömmel fogadtuk azon kijelentését, hogy a szobor leleplezés ünnepélyénél szeretne itt lenni, én hiszem és remelem, miszerint fogunk utat és módot találni arra, hogy tiszteletdíján kívül, az utiköltségeinek fedezéséről is gondoskodhatunk, avagy olyan tiszteletdíjat fogunk megszavazni, a melyből, az utazás költségeit fedezhetvén — még elismerésünk jeleit is megtalálhatja, természetesen találván azt, hogy úgy Ön, mint az otthonról az ünnepélyünkre kizarándoklók mindegyike is itt letük alatt, minden tekintetben a clevelandi magyarság vendégei lesznek.

A szobor talapzata — az egész — szürke granitból lesz, a mi körülbelül 10.000 koronába kerül, a városi hatóság, a város központján fekvő legjobb helyet ajánlotta fel a szobor helyéül, s minden tekintetben gondoltunk arra, hogy ünnepélyünk nem kis helyi érdekű, hanem országos jellegű legyen.

Még egyszer kérem, tudassa a felmerülő költségeket, hogy azt értesítése vétele után azonnal beküldhessem.

Óhajtván és remélve azt, hogy szerencsések lehetünk Önt körülünkben üdvözölhetni vagyok

nagyrabecsülésem nyilvánítása mellett tisztelő honfitarsa

Perczel Lajos.

(A szobort átvéví bizottság tagjai.)

Perczel Lajos szoborbizottsági elnök fenti levele szerint a Kossuth-szobor hivatalos átvételére az amerikai Kossuth-szobor bizottság Kiss Áron debreczeni püspököt, Barabás Béla, Rákosi Viktor országgyűlési képviselőket, Csorvássy Istvánt, a nagyszalontai szoborbizottság volt elnökét, ifj. Móritz Pált, a Debreczen felelős szerkesztőjét kérte fel. A magunk részéről megjegyezzük, hogy noha még szerkesztőnk a szoborbizottsági elnök levelében említett hivatalos meghívó levelet eddig nem kapta kézhez, a szobor átvételénél hazafias örömmel jelenik meg és teljesíti ezen kedves kötelességét.

A szobor átvételi, helyesebben átadási napját illetőleg annyit mondhatunk, hogy ez július hónap 12-én lesz. Az amerikai Kossuth szobor érczeöntője, Hirmann Ferencz budapesti jeles érczeöntő gyáros akkorra teljesen befejezi a szobor czizellirozását is, úgy hogy a szobort csomagolni és szállítani lehet rendeltetési helyére.

(Felhívás az alispánokhoz és polgármesterekhez.)

Már fentebb is megemlítettük, hogy a clevelandi szobor-bizottság kérést intézett az alispánokhoz, a magyar haza minden részéből egy-egy zsácskó földet kérnek, hogy majdan a magyarföld ezen részeire állíthassák fel Amerikában Kossuth Lajos szobrát. E felhívást szószerint közöljük és az a megjegyzésünk reá, hogy az illető alispánok, polgármesterek minden további akadékoskodás nélkül, rövid uton legyenek szivesek ezt a földet a megjelölt címre, Debreczenbe beküldeni, hogy majd azt a szoborral együtt lehessen utnak indítani. Az idő már rövid, így tehát a kérésnek halogatás nélkül kell eleget tenni.

„Az amerikai magyarság Cleveland városában, Amerika legnagyobb magyar telepén, melyet ma már általánosan Kis-Magyarországnak neveznek, szobrot állít Kossuth Lajosnak és azt ez évi szeptember 18-án fogja leleplezni, egyuttal megünnepelve

Kossuth születésének századik és nevezetes amerikai utjának, ötvenedik évfordulóját. Kossuth Lajos nevét Amerika csak oly tiszteletben tartja, mint Magyarország. Az ő amerikai szobra hirdetni fogja a magyar név dicsőségét Amerikában és emelni fogja az amerikai Magyarországot tekintélyét, viszont elő fogja segíteni annak a kapocsnak fentartását, mely minket amerikai magyarokat szülő hazánkhoz fűz és melynek megerősítése állandó törekvésünk, vágyunk. Hogy e szobor annál jobban teljesítse magasztos hivatását, magyarországi művészeknek, Tóth András debreczeni szobrásznak, hirneves nagyszalontai Kossuth szobrát készítettük el — és a szobrot Budapesten öntik. Es szeretnők, hogy ez a magyar szobor Amerikában is a szó szoros értelmében magyar földön emelkedjék. Ezt elérhetjük, ha minden hazai vármegyéiből kapunk, ha csak egy maroknyi földet is és arra építjük a szobor talapat.

Azzal a kéréssel fordulunk tehát alispán urhoz, hogy vármegyéjéből, lehetőleg annak valamely történelmi nevezetességű helyéről, egy zsácsnyi földet, Tóth András szobrászhoz 32 Késes utca Debreczen elküldeni sziveskedjék, ki az így összegyűjtött földet hozzánk fogja szállíttatni. Nagyon lekötelezne e kérésünk gyors teljesítésével, mert az idő nagyon rövid. Reméljük, Hajdúvármegye segíteni fog minket hazafias és kegyeletes célunk elérésében. Miért is fogadja igaz köszönetünk kifejezését, mely után maradtunk honfitársi üdvözléssel

a clevelandi szobor bizottság:

Csutoros Elek Perczel Lajos
a meghívó bizottság elnöke.

(A hajduk földjéből.)

Rázsó Gyula királyi tanácsos, Hajdúvármegye alispánja már értesítette Tóth András szobrászt, hogy a clevelandi Kossuth-szobor bizottság felhívása folytán intézkedett, hogy Tisza-Csege község előjárósága a régi Csege-dorogmai rév helyéről, a hol Béla király névtelen jegyzője szerint a honfoglalás idejében Tass és Szabolcs vezérek táboroztak és a Tiszán átkeltek „egy kilónyi földet“ András mester címére postai uton küldjenek.

A clevelandi szobor bizottság felhívására ez volt az első hivatalos felelet; mert a többi vármegye még hallgat. Szivesen említjük fel, hogy Hajdúvármegye alispánja jár jó példával elől; csak azt jegyezzük meg, hogy ez a föld még sem lesz az igazi hajduk földjéből való. Ezt a részt kapcsolták az egykori kiváltságos hajduke-reületből fejel vármegyéhez, azért mi helyénvalónak tartanánk, ha hogy az egykori hajdu városok határjából, a Bocskay által adományozott földből is küldenének a polgármester urak egy zsákcoksa földet.

De még a debreczeni honvéd sirokról, a szabadságharc debreczeni csatamezejéről ázott, vérrel szentelt földből sem szabad hiányozni néhány ázott rögnek; hisz különben is Kossuth nagy, nemzeti történelmünkben örökön emlékezetes napokat töltött Deb-

reczenben, tehát az amerikai Kossuth szobor talapzata alól a debreczeni földnek sem szabad hiányozni.

(Az első küldemény.)

Az első föld küldemény az amerikai Kossuth-szobor talapzata alá Aradról érkezett. Nem hivatalosan küldték. Egy derék, lelkes aradi honleány sajátkezűleg ásta az aradi vesztőhely földjéből, a hol nemzetünk megrontói, gaz hóhérai és zsarolói a magyar szabadságharc virágait, első vitézeit, a dicső tabornokokat, Damjanicsot, Nagy Sándort és mártír társaikat hóhérolták le.

Névszerint is megemlítjük ezt a derék, hazafias aradi nőt, aki Tóth szobrász művészek sőgornője, Molnár Amália. A vértanuk kivégeztetési helyéről ásta és küldötte ezt a szent földet... Az amerikai hazafias magyar nők bizonyosan kedves örömmel veszik tudomásul az aradi honleány buzgóságát és kegyeletes eljárását.

Egyébként közöljük még itt alább az egyik aradi lapnak, az Arad és Vidékének a clevelandi felhívásra vonatkozó hazafias irását.

(A vesztőhely, az aradi vár, Világos... földje.)

Olyan ritkák manapság az igaz magyar gondolatok! Csak néha-néha vet föl a mi szellemünk közönsége egy-egy eszmét, érzést, melyen ott ragyog a nemzeti lélek ősi zománca. Egy clevelandi felhívás fekszik előttünk. Magyarok irtak, magyar szívekkel, magyar hittel. Kossuth Lajosnak akarunk szobrot emelni amerikai véreink s annak a talapzatába kérnek egy kis hazai földet, hogy az idegenben is Magyarország keblén is pihenjen meg a Kossuth eszme. Aradmegye törvényhatóságához is intézett ily kérelmet az „United Magyar Societies“ (Kossuth-Monument Fund), melyben elmondja, hogy szeptember 28-án, Kossuth Lajos születésének századik évfordulóján akarják leleplezni a Kossuth-szobrot s kéri a vármegyét, hogy Aradmegye történelmi nevezetességű helyeinek egyikéről küldjön egy kis zsák földet Tóth András debreczeni szobrász címére. A kérvényt Csutoros Elek és Perczel Lajos clevelandi polgárok irtak alá. Sajnos, nem kell Aradmegyének expedíciót felszerelni a történelmi nevezetességű helyek kutatására. A vesztőhely, az aradi vár, Solymos, Dézna, Óthalom Világos... ugyan hány magyar szív porladt el itt azért a kis zsák földért...?

(Levél a Kossuth barátjától.)

Valóban kedves és őszinte ez a levél is, mely a nagyidők egykori szereplőjétől, az agg Zemplén-megyei főorvostól származik. Ez a tiszteletre méltó agg férfiú, nagy időkben élt meg. kora már az emberi életnek egyik legmagasabb kora, de lelkében ma is rajong a nagyidőkért és ma is fiatalos tüzzel hevül a Kossuth-kultuszért. Ez nem is csoda. Hisz az öreg ur Kossuth Lajosnak földije, személyes ösmerőse és barátja volt és így ama vezéralaknak a sugárzó fénye közvetlenül ragyogott, vésődött be lelkébe. Az agg Schön Vilmos főorvosnak a clevelandi Kossuth szobor és felhívás ügyében Tóth András mesterhez intézett levele így hangzik:

Tisztelt Szobrász Ur!

Nagy örömmel olvastam becses sorait, teljesülve látva bennök azon két óhajomat, miszerint mennél több szobrot állítsanak fel legnagyobb apostolunk Kossuth Lajosnak és hogy azok közül minél több az ön művészi alkotása legyen!

Azonnal intézkedtem az ügyben és most jövök alispánunktól, (a derék és hazafias

kurucz öreg nemes Matolay Elek ez. Szerk.) kinek a S.-A.-Ujhelyi földet — a történelmileg ismert Retelpatak mellől — egy csinos nemzeti színű zacskóban átadtam, amennyiben ő is Clevelandból, az ottani magyar szövetség elnökétől az önéhez hasonló tartalmu felhívást kapott és jelenlétemben a vármegyei főszámvevőt Dongó Gy. Gézátt utasította, hogy a szerencsi főszolgabíró útján Monokról még pedig Kossuth ottani születése háza portájáról szerezzen be földet és ennek megérkezével mindkét zacskót szobrász urhoz küldje mielőbb. stb.

Sok szerencsét kíván hazafiui üdvözléssel

S.-A.-Ujhely junius 28. 902.

híve
Dr. Schön Vilmos

Városi közgyűlés.

(Negyedik nap.)

Debreczen város törvényhatósága ma negyedik nap is folytatta közgyűlését Puky Gyula főispán elnöklésével. Ma már nem volt olyan nagy érdeklődés mint előzőleg, de azért ma is elég számosan jelentek meg a bizottság tagjai.

A gyűlést 9 óra után nyitotta meg Puky főispán.

Első tárgy a vásári és piaci szabályrendelet volt.

Tóth Kálmán és **Freund Jenő** erősen kifogásolják, kritizálták a szabályrendelet észszerűtlenségét. Kéri adják vissza a tanácsnak újabb átdolgozás végett.

Kocsár Gábor dr. a szabályrendeletnek a napirendről való levételét javasolja.

Abrahám László a közönség érdekében hozzájárul Kocsár indítványához.

A közgyűlés elfogadja a **Kocsár** indítványát.

A világitási vállalat 1902. évi működéséről szóló jelentésre vonatkozó tanácsi javaslatot — olvasta fel **Szabó Kálmán** jegyző.

Dobieczy Sándor előismeréssel szól ez örvendetes jelentésről.

Fehér holló a városnál hogy egyik vállalat oly fényes eredménnyel működik. Erkölessi siker is van, mert a szén kivételével minden Magyarországból szerepnek be. Végül indítványozza, hogy a légszuszgyár vezetőségének szavazzon előismerést és jkönyvi köszönetet a közgyűlés.

A közgyűlés egyhangulag fogadja el a tanács javaslatát **Dobieczy** indítványával egyetemben.

A világitási vállalat új üzleti szabályzatának tárgyalását kezdték meg ezután. A tanács elfogadásra ajánlja a szabályzatot.

Komlóssy Arthur főjegyző szintén előismeréssel szól a világitási vállalatról. Az eddigi eredmény sikere miatt kéri általánosságban elfogadni.

Ezután megkezdték a részletes tárgyalását.

Az 1. szakaszt vált ozatlanul fogadták el. A második szakasznál stilaris módosítást alkalmaztak, ugyancsak ennél a szakasznál módosítást ajánl **Dobieczy Sándor**.

Az 5. §-nál, mely a világitási bizottságról szól, nagyobb vita volt.

Komlóssy Arthur a bizottságot régi szervezetében akarja fentartani.

Freund Jenő dr. nem járul **Komlóssy** indítványához.

A tanács által proponált 5. §. nem

fogadták el. Rendenként vették ezután tárgyalás alá.

Az 5. §. 2-ik bekezdése, mely a világitási bizottságról szól, nagyobb vitára adott alkalmat. A tanács azt javasolja, hogy a világitási bizottság úgy alakítsák meg, hogy a tanács ott is többségben lehessen

Freund Jenő dr. új szövegezéssel, más-kép akarja megalakítani a bizottságot.

Ferenczy Gyula dr. szerint a vállalatot a tanács jogának csorbitása nélkül külön kereskedelmi üzletként kell kezelni. Az egyöntetű vezetés szempontjából ő a tanács részéről csak egy tagot javasol, a vezető tanácsnokot.

Végül **Vecsey Imre** indítványára úgy állapodnak meg, hogy a világitási bizottságnak két tanács tag, elnök és alelnök, továbbá a városi ügyész, igazgató és a közgyűlés által választott 5 tagból fog állani.

Freund Jenő már most kijelenti, hogy az ügyesnek a világitási bizottságban nem ad szavazati jogot s ezt az indítványát a szavazati jogról szóló szakasznál teszi meg.

A világitási bizottság tagjainak díjazásánál **Freund Jenő** azt indítványozza, hogy a bizottságnak tanácsos tagjai, ketten, miután kötelességüket teljesítik csak, ne kapjanak jutalékot.

Dobieczy Sándor nem akar kivételt tenni a bizottság tagjai között a tekintetben, hogy azokat honorálják. Ha egyiket honorálják, honorálják a másikat is. 4% jutalékot javasol.

A közgyűlés 5 szavazattal elfogadta, hogy a bizottság minden tagja részesíttessék jutalékban.

A közgyűlés 3% ban állapítja meg a jutalékot.

A szavazati jog eldöntése felett keletkezett ezután nagyobb vita. **Komlóssy A.** azt indítványozza, hogy az igazgatónak ne legyen szavazati joga.

Freund Jenő azt indítványozza, hogy a igazgatónak is szavazati jogot adjanak.

A közgyűlés nagytöbbsége **Freund Jenő** indítványát fogadja el.

A 19-ik szakasz ismét vitára adott alkalmat, ez az a nevezetes szakasz, melyet az iparosok olyannyira nehezmenyeznek s a mely tényleg sérelmes is rájuk nézve.

Tóth Kálmán ipartestületi elnök fejtegette ki e pontnál az iparosok sérelmeit és kijelenti, hogy e szakaszt így, ilyenformán el nem fogadhatja.

Debreczeni Jenő légszuszgyári igazgató válaszul **Tóth Kálmán** észrevételeire.

Az iparosok sérelmei orvosoltatnak, a mennyiben kimondják, hogy az iparosok kérvényeiket ne a tanács hanem közvetlenül az igazgató intézze el. A vizsgálati díjak szedését is meghagyja a gyűlés.

Az ev. ref. elemi oktatás rendezésére kiküldött vegyes bizottság hat tanterem, két tanítói lakas felépítését és a tanítók fizetésének pótlását kéri. A tanács javasolja a kérelem teljesítését.

Komlóssy Dezső elkérésre azt kéri, hogy ezzel kapcsolatosan tárgyalják a róm. kath. iskolaszék hasontárgyu kérelmét. Javasolja, hogy a két kérelmet együtt tárgyalják a legközelebbi közgyűlésen.

Wolafka Nándor dr. köszönetet mond **Komlóssy**nak, hogy szóva tette ezt az ügyet. Ő mindég, ha ilyen ügyről van szó, készségesen fogadja el a tanács javaslatát, így ez esetben is. A róm. kath. iskolaszék két év előtt hasontárgyu tiszteletteljes kérelmet intézett a tanácshoz, de — dacára a többszöri kérésnek — ma sem került a közgyűlés elé. Kéri a közgyűlést fogadja el **Komlóssy** indítványát.

Kiss Albert az elhangzott beszéd egyik passzusára reflektál csupán. Szóló azt mondotta, a két kérvény együtt volt tárgyalás

alá véve s mégis a róm. kath. iskolaszék kérelme nem került ide. Megindokolja meggyőzően, miért vették az ev. ref. bizottság kérelmét előbb tárgyalás alá. Végül indítványozza, hogy módosítsák **Komlóssy** javaslatát oly formán, hogy arra a közgyűlésre, hol ez a két kérvény egyidejűleg tárgyalatnék, a bizottság az elemi iskolák rendezésére vonatkozó végleges szerves munkalapot terjessze be.

Ferenczy Gyula pártolja **Kiss Albert** indítványát. Szerinte is szükség van ez ügyben a végleges rendezésre vonatkozó munkalatra. Együttesen kell ezt a kérdést mielőbb megoldani. Azzal fogadja el a tanács javaslatát, hogy a legközelebbi közgyűlésre végleges munkalapot terjesszen be.

Wolafka Nándor kéri a viszonzosság elvénél fogva, miután a vegyes bizottság a ref. egyház tagjaiból áll — hallgassák meg őket is. A munkalapot oly rövid időre befejezni lehetetlen. Ők is csak azt kérik most, a mire nagy szükségük van s amit az evang. református egyház is kér, állítsák fel, vagy adjanak helyet négy tanteremnek, égetőszükség kívánja ezt. Ajánlja újból **Komlóssy** indítványának elfogadását.

Kiss Albert és **Wolafka Nándor** személyes kérdésbentörtént felszólalása után szavazásra került a sor.

A közgyűlés elfogadja a tanács javaslatát s kimondja, hogy még ez évben gondoskodjék a tanács a kért tanterem létesítéséről.

A másik indítványt, hogy a róm. kath. iskolaszék kérelme a juliusi rendkívüli közgyűlésen tárgyalassék, elfogadják.

A közgyűlést holnap folytatják.

NAPI HIREK.

Rákosi Viktor üdvözlője Londonból.

Annak idején jeleztük, hogy **Rákosi Viktor** kiváló magyar író, a hajdu-nánási választó kerület szeretett népszerű országgyűlési képviselője egy angol képviselőtársa és barátja meghívására Londonba utazott, az angol koronázási ünnepéjére. Ez a világra szóló fényes koronázási ünnep ugyan **Edvard király** súlyos betegsége miatt elmarad és azzal együtt a **Rákosi Viktor** ígért czikke is, hanem azért **Rákosi** képviselő még továbbra is Londonban marad és ottan sem felejtí az ő szeretett hajdu választóit, a kiket érdekes londoni levelezőlapon, melyet a felelős szerkesztőnek küldött, következő szíves sorban köszönt a távolból:

„Üdvözlöm általad a h.-nánási kerületet.

Rákosi Viktor.“

A kerületbeli haduknak bizonyosan jól fog esni ez a megemlékezés.

A szerkesztőségéből.

Ifjabb **Móricz Pál**, a Debreczen felelős szerkesztője, Hajdu-Nánásról Debreczenbe érkezett és átvette a lap szerkesztését.

A csokonai kör tagjainak szíves figyelmébe.

Kardos Albert a csokonai kör titkára az iskolai nagy szünetben nem lesz a városban (czime: Tusnád fürdő); ez idő

alatt dr. Tüdös János, a Csokonai kör főtírkára végzi a titkári teendőket.

A szabadság szobor bizottság ülése.

A debreczeni Szabadság szobor bizottságának elnöke, Komlóssy Arthur, arról értesíti lapunkat, hogy július hó elsején, kedden délután öt órakor a városháza nagy tanácstermében bizottsági ülést tart. A gyűlés tárgyai. 1. Tóth András szobrász ur jelentései az szabadság szobor érzébeöntésének előhaladásáról, esetleg intézkedés az érzébeöntvény megszemlélése tárgyában. — 2. Az augusztus 6 dikán délelőtt végbemendő szobor teleplezés ünnepély programjának megállapítása s ezzel összefüggésben levő intézkedések. — 3. Folyó ügyek.

7000 korona a nánási Kossuth-szoborra.

A hazafias hajduváros. Hajdu Nánás szép példával jár a hajdu testvérei előtt. Még alig néhány hónapja, hogy mozgalom indult a Nánáson felállítandó Kossuth-szobor érdekében és már is szép eredménnyel számolhatunk be. Az eddigi gyűjtés illetőleg felajánlott adományok összege meghaladja a 7000 koronát. Pedig még mindig tart az érdeklődés a hazafias ügy iránt és újabb-újabb adományok érkeznek a bizottsághoz. És még magának a városnak, mint erkölcsi testületnek és a gazdag egyháznak az adománya is hátra van. Ez mindkettő méltó adomány lesz a testülethez. Azért bizonyosnak írható, hogy Hajdu-Nánáson ha ez évben nem is de a jövő évben lehull a lepel a nagy Kossuth-szoborról.

A margitai választás epilógusa.

Hogy Örley Kálmán a régi Tisza gárdának Margittán oly esufosan elbukott utolsó mohikánja, milyen tiszta fegyverekkel harczolt, hogy maga számára azt a mandátumot amelyről egyszer kényszerűségből lemondott, — újból megkaparintsa, — igen fényes bizonyosságot tesz a Holhós biztra-ujfalusi és Kriszte Pál es. teledi lakosok esete. Holhós János ugyanis még a választás előtti napon megjelent a Kossuth-párt irodájában s 16 koronát adott át Eigner Endre a Kossuth-párt rendező bizottság vezetőjének, mint olyan pénzt, melyet ő Örley Kálmán egyik nevezetes kortesétől egyenesen azért kapott, hogy Örleyre szavazzon. Kérte ez eset bejelentését s a pénznek bírói letétbe való helyezését. Még érdekesebb a Kristye Pál es. teledi lakos esete, ki a választás napján és színhelyén bejött a Kossuth-párt sátrába s ott adott át Dr. Kardos Samu rendező bizottsági tagnak egy darab, 5 koronát azzal, hogy ő ezt a pénzt, illetve 20 koronát Pusitzky Endre postamestertől kapta egyenesen azért, hogy Örley Kálmánra szavazzon. A 20 koronából már 15 koronát elmulatott, de azért leike nem viszi rá, hogy a vesztegető kormánypártra szavazzon, ő tehát deponálja ezt az 5 koronát, kéri a pénz átvételét és az eset bejelentését. Dr. Kardos Samu ott nyomban felvette az esetről a jegyzőkönyvet, aláíratta Kristya Pállal és tanuztatta dr. Bakonyi Samu debreczeni és Bartha Ferencz belényesi orsz. képviselőkkel. Amint lapunk tudósítja minket értesít dr. Kardos Samu a bünjelként szereplő 5 koronát s a megvesztegetésről

szóló jegyzőkönyvet mai napon zárt levelben a nagyvárad kir. ügyészségnek további intézkedés véget beküldötte.

Elgázolástól megmentett gyermek.

Izgalmas jelenetnek voltak tanúi tegnap reggeli órákban azok, kik az Erzsébet-uton jártak. Az utca porában játszadozott egy kis 5 éves fiucska s nem vette észre, amint egy paraszt szekér, melyen két tagból álló vig társaság ül, örült sebességgel vágat felé. A járókelők izgatottan nézték a jelenetet és kiáltottak, de hasztalan. A gyermek élete már veszélyben forgott, mikor az utolsó pillanatban odaugrott Stern Ignác széleskörben ösmert magánzó, felkapta a kocsit elől a gyermeket. A szemtanúk megéljeneztek a bátor életmentőt.

Régi iskolatársak találkozója

volt tegnap este az Angol királynő fehértermében. A debreczeni kollegium azon egykori diákjai találkoztak, a kik 1892 ben érettségiztek. Huszonketten gyűltek össze a tiz éves évforduló napján. Hat diáktárs táviratban mentette ki magát. — A délután folyamán Tüdös János, volt igazgató es két elhalt iskolatárs sirját koszorúzták meg. A síroknál Safrány Lajos, Reisinger Alajos es Veress István tartottak megható beszédet. Este bankett volt, melyen a volt tanárok közül Géressy Kálmán, Dóczy Imre, Sinka Sándor, Nagy Elek jelentek meg. az iskolatársak közül hat, köztük Borbély György orsz. gyűlési képviselő táviratban mentette ki tavolmaradását. A megjelentek névsorát a következőkben adjuk: Veres István ev. ref. lelk. (Rév), dr. Szeőke Imre, banya-biztos (B.-pest), Somossy Antal földbirtokos (Bőszörmény), Bogdán Lajos mérnök (B.-pest), Örvényi Béla gyógyszerész (B.-pest), Reisinger Alajos r. kath. s. lelkész (Borsod-Apátfalva), Kiss Albert bankhivatalnok (B.-pest), Soltész Elemér ref. lelkész (Nyagybánya), dr. Takács Aurél tszéki jegyző. (B.-pest), dr. Csath Sándor ügyvédjelölt, (Debreczen), dr. Medgyaszay Karoly, alb ró (N.-Szeben), Miskolczy Lajos szolgabíró, (Debreczen), Gévay Ernő, vasuti hivatalnok, (Debr.), Baróthy Zoltán, törvényszéki jegyző (Debreczen), Barcsa János, tanár (Nánás), Zöld István, földbirtokos (Debreczen), Dobschorn Nándor földbirtokos (Debr.), Szabó Bertalan, püspöki káplán (Debr.) Kovács Sándor vasuti mérnök (B.-pest, Kovács Kálmán városi jegyző (Debr.) dr. Nyiri Ernő, ügyvéd, (Debr.), Csathó Ernő, min. fogalmazó (B.-pest.)

A Petőfi dalkör

ssombat este tartotta meg a nagyerdői vadgádban, dal, zene, szavalat es tánczczal egybekötött nyári estélyét. Az estély minden tekintetben fényesen sikerült es dicséretre válik ezee hazafias dalkörnek. A művészig előadott dalok, a Brinke Gábor budapesti sziniakadémiai növendék pompás humoru es érzésű előadása, a Magyar testvérek zenéje mind a legkedvesebb hatást

keltették. A tánczmulatság is reggelig tartott. A mulatságon jelen voltak asszonyok

Bagdi Károlyné, Bak Jánosné, Birki Mihályné, Muntyán Gyuláné, Sinay Gyuláné, Sinay Gákorné, öz. Cseresznyés Mihályné, Kárpuli Péterné, Bartha Andrásné, Tóth Jánosné, Oláh Istvánné, Szik Antalné, ifj. Nagy Józsefné, Nagy Lajosné, Bartus Lajosné, Tóth Mihályné, Szele Lajosné, Koroknai Lajosné, Szatmári Györgyné, Darvasné, Roncsik Lajosné, Munkácsi Istvánné, Bagdi Istvánné, Molnár Ambrusné, Brancs Károlyné, Asztalos Józsefné, Bálint Sámuelné, Marsalkó Mihályné, öz. Borza Andrásné, öz. Salánki Imréné, öz. Kiss Józsefné, Pál Péterné, Szabó Andrásné, Végvári Istvánné, Martinyi Józsefné, Bundi Sandorné stb.

Leányok: Bagdi Piroska, Bak Mariska, Birki Annuska s Erzsike, Cseresznyés Mariska Bencsik Margit, Kárpóli Steffike, Tóth Etelka, Oláh Zsófia, Bőör Amália, Tóth Erzsike, Tóth Juliska, Szele Juliska, Koroknai Piroska, Koroknai Rózsika, Munkácsi Matild, Bagdi Eszti, Bőszörményi Rózsika, Szathmáry Irma, Szathmáry Ilona, Borza Juliska, Kiss Rózsika es Eszti, Salánki Eszti es Róza, Páll nővérek, Darvas nővérek, Szabó Juliska, Végvári nővérek, Martinyi Margit, Bundi nővérek, Kiss Rózsika, Pálffy Margit, Szakáll nővérek, Imreh Emma, Marsalkó Rózsika, Rác Erzsike, Tóth Zsuzsika, Szilvassy Juliska stb. — Ezen fényes, sikerű nyári mulatság alkalmából a pénztárnok kimutatas szerint a következők fizettek felül: Komlóssy Arthur 4 kor, Bálint Samuel 3 kor, Molnár Ambrus, Latinka Jánosné 2-2 kor, Vecsey Imre, Czeizing Lajos, Koroknay Lajos, N. N. 1-1 korona, mely kegyes adományaikért fogadják a dalkör nevében halás köszönetom. — Debreczen, 1902. Junius 30. Szentgyörgyi József pénztáros.

Debreczeni rövid hírek.

A Hortobágy ügye szóba került a gazdasági egyesület ülésén. A gazdasági egyesület a nagy földosztogatás közepette előbb azt akarja tisztáztatni, hogy kié is hát a Hortobágy? A jogi kérdés megoldásához Bakonyi Smu dr. országgyűlési képviselő segítségét fogja kérni a bizottság, a ki már foglalkozott a kérdéssel. — **A közigazgatási tanfolyam** képesítő vizgái holnap kezdődnek. Hihetőleg 12-ikéig tartanak el. Három bizottság előtt vizsgáznak a falu jövő vezetői. Az első bizottságnak az elnöke Puky Gyula főispán, a másodiknak Weszprémy Zoltán megyei főjegyző, a harmadiknak Pénzes Sándor arvaszéki elnök. — **A vadásztársulat tegnap** Orosz Sándor fősolgabíró elnöklealeatt gyűlést tartott. Folyó ügyeket tárgyaltak. — **A Hortobágyon** öngyilkosság történt. Egy ismeretlen vidéki ember a csőszházban felakasztotta magát. — **Világjáró debreczeni diákok.** Debreczenben hódít a külföldre való távgyaloglások kultusza. A vén kollégiumból állandóan kiröppen egy-két diák hogy gyalogosan vándorolvavilágot lássanak. Tegnap reggel Nagy Miklós, Kovács Géza es Kovács János 4-ik gimnázisták indultak el gyalogszerrel Debreczenből Bécsbe. Krajcárnyi pénzüik nem volt, csak egyetlen ajánló levelük az intézet igazgatójától. A két Kovácsfiu már tavaly is tett hosszabb gyalogutat.

A csárdás lánya regénye.

Ég a világ a csárdába, — égeti csárdás lánya, — a galambját odavárja, — édes csókra, ölelésre, vacsorára . . . Most már utánna dalolhatják a h. dorogi legények és leányok : — de hiába ! . . . Ma földelték el a temetőbe Domokos Anti katonasorba járó deli legény fiát Antit. Vérbe fagyva találták meg tegnapelőtt éjjel a Pászthelyi Jenő kaszálóján. Összeverték a czimborái a fejét, berugdusták oldalbordáit, mert ő volt a sziveválasztottja annak a lánynak, kinek az ablakából messze integetett a világ a nagy árok körülötti buzavetésektől susogó csendes éjszakába, jelezvén, hogy ott mérik a jó italt, annak ki vizen kívül egyébre is szomjas. A csárdásnak szép leánya addig csintalankodott az odakapott legényekkel, hogy a szive tüzet fogott. Beleszeretett Domokos Antiba, a ki hűségesen el is járogatott hozzá czimborainak irigységére és bosszuságára. Tegnap előtt összebeszélte négy vetélytársát a Pászthelyi laposán lehasalva meglesték Antit, ki mit sem gyanítva Rácz Pálival a kaszálón haladt, utánna szaladtak s szénagyűjtő villákkal addig verték míg össze nem esett. Ekkor mellére ugrott egyikük s összetaposva félholtra hagyták. Az ellutott Rácz Pál s az összekínzott segélykiáltására a távoli tanyából megjött Blájer Bernát s beszállította a vérben fetregő legényt a tanyába s a közel reggelen a városba. Ma már eltemették. A csendőrök Farkas László, Lázár Péter, Nyisztor Imre tetteseket elfogták s a bíróság kezeibe adták.

Ingatlanok forgalma.

Gyöngyössi Sándor és neje Jobbágy Zsuzsanna veszik a debreczeni pusztá-bánki 22. sz. sztykvb. foglalt 31 hold 1392 □ öl kaszálót Soós Gábor és társaitól 9400 kor. Csepregi András és neje Batki Klára veszik a debreczeni 4611. sztykvb. 5372 hrsza foglalt 480 □ öl téglás-kerti szőlőt Török István és neje Tóth Juliánától 540 korona.

Kossuth-kert Debreczenben.

(A gazdasági egyesület hazafias kérelme.)

A debreczeni gazdasági egyesület titkáráról, Rácz Lajos urtól egy a közgyűlés elé kerülő nagyon helyén való, nagyon derék és hazafias kérvényt vettünk. Ugyanis a debreczeni gazdasági egyesület minden indítvány nélkül tegnapi választmányi ülésében elhatározta, hogy a Debreczenben létesítendő gyümölcs és faiskolát és gyümölcsfa telepet „Kossuth-kertnek“ fogja nevezni, hogy Kossuth halhatatlan emlékéért, Kossuth Ferencz óhaja szerint, a ki kijelentette, hogy „atya emlékéért a magyar nemzet ez évben úgy tiszteli meg legjobban, ha minden magyar ember gyümölcs fát ültet.“ A debreczeni gazdasági egyesület ekként akar ünnepelni, hisszük, hogy a városi közgyűlés a kérelmet teljesíteni fogja.

Tekintetes városi tanács!

Felélesleges indokolni, hogy a gyümölcsfatermesztés mily nagy fontossággal bír és mily számottevő tényezővé vált ma hazánk közgazdaságában.

Statisztikai adataink szerint a gyümölcsfatermesztés és értékesítésből közel 20 millió koronára megy kivetelünk.

Kecskemét és Nagy-Kőrös, 1 millió korona értékű kajszinbarack, meggy és szőlőt szállít vasuton, az Abauj-Torna megyei Göncz város cseresznyéből 20.000 koronát, Kis-Szeben sárosmegyei város kajszinbarackból 25.000 koronát, Máramaros megye csak almából 1 millió koronát vesznek be.

Debreczen sz. kir. város területén a gyümölcsfatermesztés ma a legelhanyagoltabb állapotban van és annak haladék nélküli javítása elodázhatatlanul szükséges és pedig nemcsak közgazdasági szempontból, de hazafias kötelességből is, mert a hazai földnek gyümölcsfákkal beültetése minden beszédnél valóban többet érő cselekedet. Egyesületünk nevében azon tiszteletteljes kéressel járulunk a tekintetes városi tanácshoz, méltóztassék Debreczen szab. kir. város törvényhatósági bizottsági közgyűléséhez pártololag előterjeszteni azon kérelmünket, hogy a mikes-pércsi országot mellett fekvő, mintegy 40 holdnyi és a város tulajdonát képező homokos terület a Debreczeni Gazdasági Egyesületnek gyümölcsfa iskola és gyümölcsfatermesztés célra 30 évi időtartamra átengedessék évi 1 drb. arany jogelismerés díj-fizetés mellett, azon kötelezettséggel, hogy ezen területet az Egyesület a kitett idő leteltével a beruházásokkal együtt Debreczen szab. kir. város rendelkezésére lesz köteles karpótlás nélkül visszabocsátani. Egyesületünk ezen területen fokozatosan fog gyümölcsfaiskolát és gyümölcsfatermesztést létesíteni és a nemes oltványokat előállítási árban fogja Debreczen város polgárságának átengedni, miután a gazdasági egyesület ezen vállalatával azt óhajtja elérni, hogy Debreczen polgársága a debreczeni talajnak megfelelő és teljesen megbízható gyümölcsfát kaphasson és polgárságunk a gyümölcsfatermesztést megkedvelje és azzal haszonnal foglalkozzék; mert gyümölcsfatermesztésünk azért jutott a jelenlegi szomorú állapotba, hogy polgárságunk a debreczeni égalji, fekvési és talajviszonyoknak megfelelő fajtaú és nemű nemes oltványokat be nem szerzetetett s a drága pénzen más vidékekről hoztatott oltványok épen ezen ok miatt jó részben kivesztek és a gyümölcsfatermesztéssel az is kénytelen volt felhagyni, aki azzal kedvtelésből kívánt foglalkozni.

A közgazdasági érdek mellett Egyesületünk a gyümölcsfaiskola létesítése által még azon célt is el akarja érni, hogy az oktatási helyül szolgáljon az elemi iskolák növendekinek.

Az 18.4. XII. tez. 43 k a szerint Debreczen szab. kir. város kötelel községi faiskolát létesíteni és annak a szükséges kellekkel ellátásáról intézkedni s a 45 §. rendelkezése szerint gondoskodni, hogy a tanköteles gyermekek a vallás és közoktatásügyi Miniszter ur által a földművelésügyi Miniszter urral egyetértőleg kiadott utasítás szerint a fatermesztésben gyakorlatilag oktassanak.

Egyesületünk kérelmének teljesítése által a községi faiskola kérdése megoldva lesz.

De megoldást nyerhet egyesületünk kérelme teljesítése által egy másik fontos kérdés: a gazdasági ismétlő iskola kérdése is.

Az 1868. XXXVIII. tez. rendelkezése szerint mindazon községekben, amelyekben a lakosság tulnyomó része gazdálkodással foglalkozik, köteles a község gazdasági ismétlő iskolát felállítani és fenntartani.

Egyesületünk szives készséggel ajánlja fel ezen célra is gyümölcsfa iskoláját, hogy a gazdasági ismétlő iskola ott állíttassék fel és épen ezen két utóbbi körülmény miatt kéri egyesületünk a mikes-pércsi ut melletti 40 holdnyi területet, mint ahova az iskolák

növendékei minden nehézség nélkül mehetnek ki.

Tekintetes városi tanács!

Amidőn tiszteletteljes kérelmünket teljesíteni kérjük, bizton reméljük, hogy ez által Debreczen sz. kir. város polgárságának oly jövedelmi forrást nyújthatnak, mint aminő jövedelmi forrást bírnak. A fent nevezett városok gyümölcsfatermesztéséből s bizton reméljük, hogy a gyümölcs fa iskola első berendezéséhez megadatik az államsegély a szükséges vadonczok és anyafáknak díjtalan adományozása által és Debreczen sz. kir. város törvényhatósága is kellőleg fogja elősegíteni egyesületünket az összes lakosság érdekében munkájában.

A debreczeni gazdasági egyesület nevében

Debreczen, 1902. junius 29.

Mély tisztelettel

Rickl Antal,
elnök.

Rácz Lajos,
titkár.

Uj humanitárius intézet Debreczenben.

(Siketnémák iskolája.)

Tegnap délelőtt 11 órakor a város ház nagytanács termében tartott meg azon értekezlet, melyet Puky Gyula főispán egy siketnéma tanintézet megalakítása céljából hívott össze. Szívesen üdvözöljük e nemes irányu mozgalmat, melyet a mai sivar, önző korban törvényhatóságunk vezére Puky Gyula főispán kezdeményezése folytán, szép kiállításokkal biztató buzgalommal indult meg. Áldásos siker fogja követni bizonyára e jótékony irányu kezdeményezést, mely városunkban és vármegyénkben fájdalom! idáig váratott magára. Törvényhatósági és társadalmi uton alapított siketnéma intézet még alig van, pedig annak szükséges volta már régen aktualis. Az értekezlet lefolyásáról a következőkben számolunk be:

Puky Gyula elnök üdvözölve a szép számmal megjelenteket, megnyitja az értekezletet. Azután jellemző szavakkal ismerteti azon okokat és körülményeket, melyek őt az értekezlet meghívására bírták. Majd felkéri az elnöklő főispán Oláh Károly tanácsnokot, hogy ismeresse azon előmunkálatok és tanulmányozások adatait, melyeket — mint szakreferens — a létesítendő intézetre vonatkozólag szerzett meg és állított össze.

Ezután áttért az értekezlet a siketnéma intézet alapításának változatai megállapítására. Minthogy azonban ez nem tartozott az értekezlet határozati szférájába: ennek részletesebb megvitatását annyiba hagyták s aztán az értekezlet tulajdonképeni tárgya következett t. i. az intézőbizottság megalakítása.

Az intézőbizottság Debreczenből a következő tagokból alakított meg:

Puky Gyula főispán elnöki tisztség alatt: Kiss Áron püspök, Simonffy Imre polgármester, Oláh Károly előadó tanácsnok.

A megjelent hölgyek közül a következőknek neveit sikerült bejegyeznünk: Boczkó Sámuelné, özv. Joó Istvánné, Dr. Popper Alajosné, Konrád Sámuelné, Kecskeméthy Lajosné, özv. Varga Ferenczné stb. a férfiak közül pedig: Rásó Gyula alispán, Koszorus Lajos, Reichmann Armin, Magi Balint H. Nánásról, Szabó Lajos reform. lelkész H. Hadházi, Zichermann Jakab Sámsonból, Rásó István főispáni titkár, Dr. Szász Adolf orvos, Szabó Kálmán v. aljegyző,

Boczkó Sámuel főkapitány, Budaházy Ödön, megyei főszámvevő, Körner Adolf v. tanácsnok, Unger Gusztáv kir. táblai bíró, Dr. Hegedüs Pál honvéd egyleti elnök, Dr. Széll Kálmán orvos, Weszprémy Zoltán vármegyei jegyző, Dr. Losonczy Álmos megyei főorvos, Debreczeni Jenő légszeszgyár igazgató, Rásó János megyei számvevő, Devics Lajos községi jegyző, Egyekről, váradi Szabó János, Pákczi Sándor vármegyei jegyző, Csóka Sámuel polgármesteri titkár, Dr. Fáy Márk orvos, Péntes Sándor várm. árvászéki elnök, Horváth Kálmán gyógyszerész Kaba, Kölcsey Sándor táblabíró, Dr. Popper Mór ügyvéd, Madarász Sándor, Vecsey Imre tanácsnok, Tökés Endre Kabáról, Dr. Nagy Kálmán orvos, Dr. Brunner Alajos orvos, Dr. Imre Gábor orvos, Hadházi, Dr. Király Péter ügyvéd, Komlóssy Arthur v. főjegyző, Berger Jenő építész mérnök, Horváth János építész, Nagy Sándor ügyvéd, Dr. Popper Alajos orvos, Lestyan Adorján kir. közjegyző, Lamberger Jenő butorgyáros, Dr. Szücs Géza ügyvéd Roncsik Lajos főszámvevő, Dr. Bakonyi Samu országgy. képviselő, Konez Ákos levéltárnok, Kiss Sándor főfogalmazó, Bardos Géza kamarai titkár, Dr. Czákó Zsigmond orvos, Dr. Tüdös János ügyvéd, Fancovics Jenő nagybirtokos, Csath Zsigmond posta és távirada felügyelő, Tóby Elek v. jegyző, Konrad Sámuel ügyvéd, Nemes Kálmán ügyvéd, Dr. Kardos Albert tanár, Ormódi Lajos intézeti igazgató, Dr. Balkányi Ede orvos, Weszter István nagykereskedő, Dr. Fehér Ferencz, Dr. Freund Jenő ügyvéd, Király Gyula v. tanácsnok, Dr. Burger Péter orvos. stb.

Az előkészítő bizottságba bevalasztottak a következő hölgyek és urak: Puky Gyula főispán elnöke alatt: özv. Joó Istvánné, özv. Varga Ferenczné, Bocskó Sámuelné, dr. Popper Alajosné, Kecsemény Lajosné; továbbá Oláh Károly előadó tanácsnok, Rásó István, Szabó Kálmán, Körner Adolf Unger Gusztáv, dr. Losonczy Álmos, Veszprémi, Zoltán, dr. Losonczy Álmos, Csóka Sámuel, Péntes Sándor, Kölcsey Sándor, Simonffy Imre, Rásó Gyula, Komlóssy Arthur, Vecsey Imre, dr. Imre Gábor, dr. Király Péter, Berger Jenő, Lestyan Adorján, dr. Szücs Géza, Roncsik Lajos, dr. Bakonyi Samu, dr. Tüdös János, dr. Kardos Albert, dr. Balkányi Ede, dr. Fejér Ferencz, dr. Freund Jenő, dr. Burger Péter, dr. Kenéz Gyula, Dobieczy Sándor továbbá Horváth Kálmán gyógyszerész: Kabáról. — Padrah Sándor kir. közj. Szoboszló, Szabó Lajos ref. lelkész H.-Hadház, Adler Farkas bankigazgató Szoboszló, Janossy Zoltán ref. lelkész Sámson, ifj. Sövägő Gábor birtokos Bőszyermény, Magi Balint birtokos H. Nánás.

A bizottság megalakítása után az értekezlet Puky Gyula főispán elnökével véget ért.

A Gotterhalte miatt.

Nagyváradon olyan eset képezi most a közbeszéd tárgyát, amilyen a katonai botrányok annalesaiban, ha a valóságnak megfelelő, aligha fordult elő eddig és mely még inkább igazolja a szegyenletes és vérig sértő Gotterhalte nótának hazánkban való elnémitására irányított mozgalmot,

Halász Lajos nagyváradai hírlapíró az eset szereplője, aki múlt év augusztusában megjelent a nagyvárad honvéd hadapródiskola évszázó ünnepén, de amikor a Gotterhaltét eljátszották, nem vette le a kalapját. Nagy vizsgálat indult meg erre Halász ellen s vagy tiszter megidéztek s kihallgatták a katonáknál, miután a 37-ik gyalog-

ezredben tiszthelyettes rangot visel, Egy napon azután a következő meglepő parancsot kapta ezredétől:

„Adja ön be lemondását a csász. és kir. hadügyminiszteriumhoz, a következő szövegű kérvényben. Alulírott kérem a cs. és kir. hadügyminiszteriumot, hogy kegyeskedjék megengedni, hogy a tiszthelyettesi rangomat letegyem, hogy az ellenem indított becsületügyi eljárás eredményét kikerülhessem. — Jelen kérvény egy korona bélyeggel látandó el. — L. K. ezredes.”

Halász Lajos azonban nem adta be lemondását, mire 1902. január 10 én összeült ügyében a 17. hadosztály becsület-bírósa, Wachsmann Vilmos ezredes, az aradi 33. gyalogezred parancsnokának elnöklésével. Ez a bíróság azonban nem talált arra elegendő okot, hogy rangjától megfoszsa. S itt következett be a fordulat. Mikor ugyanis az ítéletet tudomás.étel végett fölterjesztették a hadügyminiszteriumnak, az nem vette tudomásul, ellenkezőleg: megsemitette a tiszti becsületbírósa végzet és új eljárásra új bíróságot delegált. Erre új vizsgálat következett, a kihallgatások új sorozatával. Végre, ez év április 22 én összeült a 17-ik hadosztály becsületügyi választmánya, melyben Melezer Ferencz ezredes, a 39. gyalogezred parancsnoka elnökölt. A hozott új ítéletben Halász Lajost tiszthelyettesi rangjától megfosztották és mint közlegényt a szegedi 46. — gyalogezredbe sorozták. Az ítélet megokolása ez:

„A terhelt Halász Lajos, ki a 37. számú gyalogezredben tiszthelyettes, a kar becsületét (Standesehre) megsértette azzal, hogy egy tisztán katonai ünnepen a néphimnusz eljátszása alatt kalapját fején tartotta és a program eme pontja felletti nemtetszésének kézzmozdulattal kifejezést adott.”

CSARNOK.

Vaterloo.

Erekmann—Chatrián elbeszélése után fordította: Ifjabb Mórész Pál.

Majd eközben Goulden uralmi mi is keresztül ballagtunk a piacdon és a többiekkel együtt kurjogattuk:

— Ejen Franciaország!

Az agyulövések piros fénye muló világosságot vetett a sötét éjszakába. E tűnő fénnyel tűnt szemünkbe Katicza, a ki az öreg Schuler Madelon kíséretében a piaczra is utánunk jött s köpenykeje csuklyáját is felhuzta. Rózsas orrocskáját jól védte az éjszakai köd ellen és midőn minket megpillantott, így szólt hozzánk:

— Magdolna! Nos, ime itt vannak!

Goulden ur ugy-e bár a császár most már a mi urunk?

— Igen! gyermekem! Bizonyosan!

Katicza karon ragadott. Magam sem tudom miért, de midőn hazaértünk, háromszor négyszer is megcsókolyattam. Hihető, hogy már a bevonulás izgatott, akkor bezzeg nem csókolódzhatunk tovább. Goulden ur, ki Madelonnal előre sietett, szólt:

— Ma este nagy kedvem van egy palaczk jó borocskához. Hallja, Magdus néni, tartson velünk, legyen a vendégem.

De biz' Magdus néni nem tartott velünk. Az ajtónál ott hagyt bennünket.

Csak annyit mondhatok, hogy mindenki éppen úgy örült, vagy tán még jobban, mint midőn XVIII-dik Lajos visszatért.

A szobánkban vacsorához ültünk. Katicza egy palaczk, pompás bort hozott fel a pinczéből. És miközben az ágyudörgéstől csörgött, rezegett az ablakunk, mi nevetve iszogattunk. Mert néha így megzavarodik az ember feje, néha bekeszerető ember is. Most annyira örvendeztünk ezen agyulövéseknek, hisz bizonyos tekintetekben a régi, megszokott napok ujhodtak fel.

Goulden ur szólt:

— Gemeau őrnagy sok mindentössze-vissza beszélt; de bizony akár reggelig is elbeszélhetett volna, ha minden győzelmünket felakarta volna sorolni. Mert hi-z a Valmy, a Hundschoth, Wattignies, Fleurus, Neuwied, Ukerath, Fröscheiler, Geisberg, Zürich, Hohenlinden melletti győzelmek sem voltak utolsók. Ezek ép oly nagy győzelmek voltak, sőt még talán szebbek is a többinél, mert a szabadságot mentették meg ezek. Csak a többiről beszélt, de hát mára annyi is elég volt... Hát csak hadd jöjjenek azok az idegenek... Csak hadd kössenek ki velünk... A nemzet ma még békeséget akar; de ha a szövetségesek belénk kötnék, akkor jaj nekik. Ma ismét a szabadság, egyenlőség és testvériség a jelszó... Ekkor pedig az egész Franciaország föl-támad... Előre mondom nektek...

Tömegestől támad fel a nép... Megalakul ismét a nemzetőrség A magamszörű öregek és a nős emberek védik az erődített helyeket. A fiatalok elmasirozik, de nem a határon is tulong-tulra. A császárt megtanította a tapasztalat, így habozás nélkül fegyverezi fel a munkásokat, parasztokat és polgárokat. Akkor aztán jöhetnek az idegenek, habár milliószámra is, mindnyája itt hagyja a fogát, ha a határunkon belül akarnak törni. A katonáskodást már eljátszottuk. A reguláris sereg csupán hódításokra alkalmas, de a szű őföldjét védelmező néppel nem mérkőzhetik a világ legjobb katonája sem. Megmutattuk mi ezt 1792-től 1800-ig mind a poroszoknak, osztrákoknak, angoloknak, oroszoknak, sőt ráadásul a spanyolok is megmutatták minékünk; sőt az amerikaiak is alaposan elbántak az angolokkal. Meglehetek róla győződve, hogy a császár jelszava a szabadság. Ha pedig ilyen szót intéz: ekkor meg a németek közül is sokan hozzanak csatlakoznak. Hisz Franciaország ellen is a szabadság ígéretésével mozgósították őket, persze most már a Bécsben tanácskozó fejedelmek a legkevésébbet gondolnak az ígert szabadság beváltásával, hisz a csiny sikerült... Ma már mint csordafelől rendelkeznek a népek felől. De a népeket a józanész és közös érdek majd csak összehozza és így felvirul az örök beke. Csak a királyok, a fejedelmek érdeke kívánja a háborúságot. A népek nem kívánkoznak egymás meghódítására, elég ha előnyösen cserélhetik be termelvényeiket.

Most mindent rózsaszínben látott Goulden ur. És én szentül meg voltam győződve, hogy azon képpen fog eljárni császár. Katicza hasonlóképpen vélekedett. Halát adtuk az Istennek a történetek fölött. Végül is a sok nevetgélés, beszélgetés, kiabálás után tizenegy óra felé lefeküdtünk és a legszebb reménység között aludtunk el. Az egész város kivolt világítva, mi is mécesest tettünk az ablakba. Az ágyu folyton dörgött. A gyermekek folyton kurjongattak.

— Éljen a császár!

És a katonák dalolva bukdácsoltak a csárdákból s kiáltották:

— Le az emigránsokkal!

Egész az éjszakába nyult ez a zsidaj, mignem tizenegy óratát — magunkat Istennek ajánlva — álomba merültünk.

(Folyt. köv.)

kifogástalanul teljesíti

Hrabéczy Antal

ruhafestő és vegyészeti
tisztító intézete

Debreczen

Széchényi utca 42.

Nyári ruhák, batistok, zefírek,
áttört kelemek, picket mellények

Tisztítását

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkkel szedett minden szó 4 fillér.

H.-Böszörményben 1

magtár, melybe 4-500 mm-áza termény elfér, olcsó árban kiadó. Értekezni Debreczenben Varga-u. 43 sz. a. a tulajdonossal

Magas jutalék vagy

rendes fizetés mellett állást nyerhetnek azok, kik Brilliant Aluminium Email ajtó felírást forgalomba hoznak. Ajánkozások Bernhard Pöiters Unter Barmen címzendők.

Szép bajusz

nyerhető rövid időn a híres „Hajdusági pedrő” használata által. Egy doboz 40 ft. Kapható Debreczenben Tóth Béla gyógyszerárán, valamint a készítő Grósz Nagy Ferencz gyógyszerésznél H.-Szoboszlón.

Eladó fák.

750-ből választva 600 szállfa eladó. Ugyan ott kifaragott labfák és szilfák szinte kaphatók, valamint 2 1/2 öl varga tűzifa eladó. Honvéd-u. 62.

A sámsoni Kulesár

kerti 9 nyilas szőlő minden felszereléssel együtt eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Zwach-féle Unicum

legjobb gyomor erősítő likőr vörös keresztrel kapható Czeglédy és Polgárnál.

A köntöskertben 1 és

félnyilas szőlő új eserepes pajtával eladó. Czim a kiadóban.

A halápon 25 hold

föld, mely cukorrépának is alkalmas, közel az állomás rakodóhoz, eladó. Czim a kiadóhivatalban.

A sámsoni közös kertben**6 nyilas szőlő**

a legszebb helyen, — mely nyaralónak is alkalmas — épületekkel eladó. Értekezhetni csapó-utca 90.

Divatos

Női mosó ruhaszövetek,
Batistok, Zephírek,
Áttört kelemek,
Sima színes angol vásznak,
Cosmanosi szintartó,
Indisch-foulard Savannah,
Chiné csikos és koczkás vásznak

m é t e r e 27 krajczár és 32 krajczár.

Szerb és Csalány vásznak
15 krtól 22 krig.

Turista ingek nagy választékban

Szabó Lajos fiai cégénél
Debreczen, Rózsátér.

Premier kerékpár 1902.

Legidősebb és
kipróbáltabb jelű.

Modern finom
kiállítás.

Katalogus
ingyen.

Katalogus
ingyen.

Premier-Werkes, Eger (Csehország.)

Az általam legpontosabban összeállított és tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszeráránban.

Ara egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 kr.

≡ Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek. ≡

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik.

Tóth Béla gyógyszerára és illatszerraktára
DEBRECZENBEN (Tisza palota.)

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostávi szemben.